

Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini

Zakon je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 45/2006 od 17.7.2006. godine.

I . OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se zaštita od buke u životnoj sredini i utvrđuju mjere za suzbijanje štetnog dejstva buke na zdravlje ljudi.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na buku na: radnom mjestu, u stanovima, prevoznim sredstvima i buku koja je posljedica vojnih aktivnosti ili otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda.

Član 2

Buka štetna po zdravlje, u smislu ovog zakona, je svaki zvuk iznad granične vrijednosti koja se utvrđuje posebnim propisom, s obzirom na vrijeme i mjesto nastanka u sredini u kojoj ljudi borave.

Član 3

Zaštita od buke obuhvata mjere koje se preduzimaju u cilju:

- 1) sprječavanja ili smanjivanja štetnih uticaja buke na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 2) utvrđivanja nivoa izloženosti buci u životnoj sredini na osnovu domaćih i međunarodno prihvaćenih standarda;
- 3) prikupljanja podataka o nivou buke u životnoj sredini i obezbjeđivanja njihove dostupnosti javnosti;
- 4) postizanja i očuvanja zadovoljavajućeg nivoa buke u životnoj sredini.

Član 4

Zaštita od buke, u smislu člana 3 ovog zakona, postiže se:

- 1) uspostavljanjem sistema kontrole izvora buke;
- 2) planiranjem, praćenjem, sprječavanjem i ograničavanjem upotrebe izvora buke;
- 3) izradom akustičkih karata na bazi jedinstvenih indikatora buke i metoda procjene buke u životnoj sredini;
- 4) izradom akcionih planova kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih mjera zaštite od buke u životnoj sredini.

Član 5

Pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

buka u životnoj sredini je nepoželjan ili štetan zvuk izazvan ljudskom aktivnošću, uključujući buku koju stvaraju prevozna sredstva drumskog, željezničkog, vazdušnog i pomorskog saobraćaja, kao i industrijske aktivnosti;

izvor buke je svaka mašina, uređaj, instalacija, postrojenje, sredstvo za rad i transport, tehnološki postupak, elektroakustični uređaj za glasno emitovanje muzike i govora, bučna aktivnost ljudi i životinja i druge radnje od kojih se širi zvuk. Izvorima buke smatraju se i cjeline kao nepokretni i pokretni objekti, otvoreni i zatvoreni prostori za sport, igru, ples, predstave, koncerte, slušanje muzike i sl. Saobraćaj, vezan za određene djelatnosti ili sadržaje smatra se izvorom buke od te djelatnosti ili sadržaja;

indikator buke označava fizičku skalu za opis buke u životnoj sredini, koji je povezan sa štetnim uticajem;

Ld je indikator dnevnog nivoa buke i odnosi se na vrijeme od 6 do 20 časova;

Le je indikator nivoa buke tokom večernjih časova i odnosi se na vrijeme od 20 do 22 časa;

Ln je indikator noćnog nivoa buke i odnosi se na vrijeme od 22 do 6 časova;

Lden je ukupni indikator nivoa buke tokom dana, večeri i noći;

imisija buke je ukupni nivo buke na mjestu prijema;

emisija buke je ukupni nivo buke koji izvor predaje u okolni prostor;

granična vrijednost nivoa buke je vrijednost utvrđena na osnovu naučnih saznanja, kako bi se izbjegle, spriječile ili smanjile štetne posljedice po ljudsko zdravlje i životnu sredinu u cjelini, koju treba postići u utvrđenom roku i koja se, kada se jednom postigne, ne smije prekoračiti;

osnovni nivo je nivo buke u životnoj sredini kada ispitivani izvor buke ne radi;

štetan uticaj je negativan uticaj buke na ljudsko zdravlje;

boravišni prostor je svaki otvoreni ili zatvoreni prostor u kome ljudi trajno ili privremeno borave;

karta buke je prikaz postojećih nivoa buke prema indikatorima buke na svim mjestima unutar posmatranog područja. Na kartama su prikazana i prekoračenja graničnih vrijednosti buke, kao i broj ljudi i objekata izloženih buci određenog nivoa;

strateška karta buke je karta koja prikazuje ukupnu izloženost buci na nivou Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Crna Gora);

akcioni plan je plan upravljanja bukom, kao i prikaz mjera za sprovođenje smanjenja buke na dozvoljene nivoe unutar posmatranog područja;

stručni poslovi zaštite od buke su poslovi ispitivanja nivoa buke, kao i poslovi utvrđivanja i primjene propisanih mjera zaštite od buke, u cilju zaštite zdravlja ljudi i životne sredine;

najbolja dostupna tehnika je najdjelotvornija i najmodernija faza u razvoju djelatnosti i načinu njihovog obavljanja, koja omogućava pogodniju primjenu određenih tehnika za zadovoljavanje graničnih vrijednosti emisija, propisanih u cilju sprječavanja ili ako to nije izvodljivo, u cilju smanjenja emisija i uticaja na životnu sredinu kao cjelinu. Pojedini elementi izraza "najbolje dostupne tehnike" imaju sljedeća značenja:

- **tehnika** - način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, na koji funkcioniše i stavlja se van pogona ili zatvara, uključujući i tehnologiju koja se koristi;

- **dostupna** - tehnika razvijena do stepena koji omogućava primjenu u određenom sektoru industrije, pod ekonomski i tehnički prihvatljivim uslovima, uključujući troškove i koristi, ako je pod uobičajenim uslovima dostupna korisniku;

- **najbolja** - podrazumijeva najefikasniji učinak u postizanju visokog opšteg nivoa zaštite životne sredine;

akustičko planiranje je kontrolisanje predviđene buke unutar posmatranog područja planskim mjerama, kao što je urbanističko planiranje, planiranje saobraćaja, ublažavanje buke mjerama zvučne izolacije i kontrola izvora buke.

II. MJERE ZAŠTITE OD BUKE

Član 6

Zaštitu od buke dužni su da sprovode i obezbijede njeno sprovođenje organi državne uprave, organi lokalne uprave, kao i pravna lica, preduzetnici i građani, u skladu sa ovim zakonom.

Član 7

Zaštita od buke sprovodi se neprekidno, u toku 24 časa, u skladu sa indikatorima buke.

Član 8

Mjerama zaštite od buke sprječava se nastajanje buke, odnosno smanjuje postojeća buka na granične vrijednosti nivoa buke.

Mjere zaštite od buke su:

1) Normativne mjere:

- propisi koji se odnose na granične vrijednosti nivoa buke, na metode procjene i mjerenja buke i izradu karata buke i akcionih planova;

- procedure pri ovjeravanju ili izdavanju uvjerenja o usaglašenosti izvora buke sa propisanim graničnim vrijednostima emisije buke.

2) Plansko-urbanističke mjere:

- plansko lociranje izvora buke u odnosu na objekte i područja koje treba zaštititi;

- planovi gradskog i međugradskog saobraćaja i planiranje i upravljanje drumskim, željezničkim, vazdušnim i pomorskim saobraćajem.

3) Tehničke mjere:

- izbor i upotreba niskobučnih mašina, uređaja, sredstava za rad i transport;

- izvođenje odgovarajuće zvučne izolacije objekata u kojima su locirani izvori buke;

- primjena akustičnih zaštitnih mjera na mjestima nastajanja i putevima širenja buke.

4) Mjere zabrane i privremenog ograničavanja:

- ograničavanje upotrebe izvora buke u neposrednoj blizini određenih objekata;
- zabrana upotrebe izvora buke u određenim vrstama plovnih objekata.

1. Normativne mjere

Član 9

Propise o graničnim vrijednostima nivoa buke i metodama procjene i mjerenja buke donosi organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja (u daljem tekstu: nadležni organ državne uprave), uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine i uređenja prostora.

Član 10

U cilju provjere i stalnog nadzora stanja buke, jedinice lokalne samouprave dužne su da donesu akcioni plan, čiji sastavni dio je karta buke.

Član 11

Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog nadležnog organa državne uprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine, usvaja akcioni plan za teritoriju Crne Gore, čiji sastavni dio je strateška karta buke.

Način izrade i sadržaj strateške karte buke, akcionih planova kao i karata buke, propisuje nadležni organ državne uprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine i uređenja prostora.

Član 12

Podaci iz čl. 10 i 11 ovog zakona su javni i sastavni su dio informacionog sistema Crne Gore.

Član 13

Mašine, transportna sredstva, uređaji i oprema koji se proizvode u Crnoj Gori ili se uvoze na teritoriju Crne Gore moraju, radi stavljanja u promet, odnosno upotrebu, biti usklađeni sa propisanim tehničkim standardima koji se odnose na granični nivo buke pod određenim uslovima upotrebe, a podaci o zvučnoj snazi koju emituju pod tim uslovima upotrebe moraju biti označeni na proizvodu u skladu sa posebnim propisima kao i smjernicama i normama Evropske unije.

2. Plansko-urbanističke mjere

Član 14

Planovi prostornog uređenja svih nivoa i propisi za njihovo sprovođenje moraju sadržavati odgovarajuće mjere za zaštitu od buke, kao i mišljenje nadležne zdravstvene ustanove o uticaju na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Podaci iz karata buke iz člana 10 ovog zakona predstavljaju stručnu podlogu za izradu prostornih planova.

Član 15

U postupku procjene uticaja na životnu sredinu po posebnim propisima, obavezna je i procjena nivoa buke, mjere zaštite od buke, kao i mišljenje nadležne zdravstvene ustanove iz člana 14 stav 1 ovog zakona.

3. Tehničke mjere

Član 16

Mjere zaštite od buke vezane za izbor i upotrebu niskobučnih mašina, uređaja, sredstava za rad i transport sprovode se primjenom najbolje dostupnih tehnika koje su tehnički i ekonomski isplative, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 17

Objekat mora biti izgrađen na način da buka kojoj su izložena lica koja borave u objektu ili njegovoj blizini bude na takvom nivou da ne ugrožava zdravlje ljudi, kao i da obezbjeđuje mir i uslove za odmor i rad.

U postupku izdavanja upotrebne dozvole, kao i odobrenja za obavljanje djelatnosti, obavezno je pribavljanje mišljenja o primijenjenim mjerama zaštite od buke.

Mišljenje iz stava 2 ovog člana daje pravno lice i preduzetnik ovlašćeni za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke.

Član 18

Izvori buke koji se koriste za obavljanje djelatnosti, a koji se privremeno koriste ili se trajno postavljaju u otvorenom prostoru na nivou tla, na zidove i krovove zgrada, nepokretne i pokretne objekte ili se koriste na vodi ili u vazduhu moraju imati podatke o zvučnoj snazi.

Izvori buke iz stava 1 ovog člana mogu se koristiti, ako nadležni organ utvrdi da buka od izvora neće prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini.

4. Mjere zabrane i privremenog ograničavanja

Član 19

U naseljenim mjestima dozvoljena je upotreba izvora buke u periodu od 6 do 22 časa, a za elektroakustične uređaje za izvođenje muzike od 9 do 1 čas, pod uslovom da ne prelazi granične vrijednosti nivoa buke.

Odredba stava 1 ovog člana ne odnosi se na objekte izvan naseljenih mjesta, objekte u kojima je izvedena zvučna izolacija u skladu sa članom 8 stav 2 tačka 3 ovog zakona, kao i na oglašavanje zvonima, odnosno elektroakustičkim uređajima za vrijeme vjerskih obreda.

Član 20

Zabranjena je upotreba izvora buke na udaljenosti manjoj od 100 m od zdravstvenih ustanova koje obavljaju bolničku djelatnost i rehabilitaciju, domova za stare i vaspitno obrazovnih ustanova.

Ograničenje iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na vršenje hitnih mjera održavanja.

Član 21

U izletničkim plovnim objektima zabranjeno je korišćenje elektroakustičnih uređaja za izvođenje, odnosno emitovanje muzike i uređaja za oglašavanje (megafon i sl.).

Član 22

Za održavanje javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti na otvorenom i zatvorenom prostoru, koji mogu dovesti do prekoračenja graničnih nivoa buke, jedinice lokalne samouprave odlukom određuju ulice, djelove ulica i naselja, trgove i druge lokacije namijenjene za te svrhe.

Aktom iz stava 1 ovog člana određuju se putevi za dolazak i odlazak učesnika navedenih događaja.

III. STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OD BUKE

Član 23

Stručne poslove zaštite od buke mogu da obavljaju pravna lica i preduzetnici koji ispunjavaju uslove u pogledu prostora, kadra i opreme propisanih ovim zakonom, kao i standarda ISO/IEC 17025.

Propis o bližim uslovima u pogledu prostora, kadra i opreme lica iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ državne uprave.

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana cijeni nadležni organ državne uprave i izdaje odobrenje za obavljanje ove djelatnosti, koje se objavljuje u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Član 24

Nadzor nad stručnim radom lica iz člana 23 ovog zakona vrši nadležni organ državne uprave.

Propis o načinu vršenja nadzora iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ državne uprave.

Član 25

Pravna lica i preduzetnici iz člana 23 ovog zakona dužni su da se u obavljanju djelatnosti pridržavaju domaćih i međunarodnih standarda.

Ako se stručnim nadzorom utvrdi da ovlašćena pravna lica i preduzetnici ne obavljaju djelatnost u skladu sa stavom 1 ovog člana, nadležni organ državne uprave donijeće rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti.

IV. NADZOR

Član 26

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše:

- 1) nadležni organ državne uprave, u odnosu na objekte i djelatnosti za koje odobrenje za rad izdaju organi državne uprave;
- 2) nadležni organ lokalne uprave, u odnosu na objekte i djelatnosti za koje odobrenje za rad izdaju organi lokalne uprave, u skladu sa zakonom.

Član 27

Poslove inspekcijskog nadzora iz člana 26 tačka 1 ovog zakona vrši sanitarni inspektor, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Poslove inspekcijskog nadzora iz člana 26 tačka 2 ovog zakona vrši organ lokalne uprave nadležan za poslove komunalne policije, preko komunalnog inspektora, u skladu sa zakonom.

Član 28

Pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, sanitarni inspektor, odnosno komunalni inspektor je ovlašćen i obavezan da:

- 1) naredi mjerenje nivoa buke kod pravnih lica i preduzetnika koji koriste izvore buke u sredini u kojoj ljudi borave;
- 2) izvrši mjerenje nivoa buke u ugostiteljskim objektima za koje odobrenje za rad izdaje organ državne uprave, odnosno organ lokalne uprave.

Član 29

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, sanitarni, odnosno komunalni inspektor je obavezan da:

- 1) zabrani upotrebu izgrađene, odnosno rekonstruisane građevine, ako nijesu sprovedene mjere zaštite od buke, dok se te mjere ne sprovedu;
- 2) zabrani upotrebu izvora buke dok se ne preduzmu mjere zaštite od buke;
- 3) zabrani upotrebu mašina, transportnih sredstava, uređaja i opreme koji nemaju podataka o zvučnoj snazi koju emituju pod određenim uslovima upotrebe.
- 4) zabrani obavljanje djelatnosti, odnosno drugih aktivnosti, ako su započete bez rješenja nadležnog organa kojim se utvrđuje da su sprovedene mjere zaštite od buke.

V. KAZNENE ODREDBE

Član 30

Novčanom kaznom od tridesetostrukog do šezdesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) prouzrokuje buku štetnu po zdravlje (član 2);
- 2) ne sprovodi i ne obezbijedi sprovođenje mjera zaštite od buke (član 6);
- 3) stavlja u promet, odnosno upotrebu mašine, transportna sredstva, uređaje i opremu koja se proizvodi u Crnoj Gori ili se uvozi na teritoriju Crne Gore, bez usklađivanja sa propisanim tehničkim standardima koji se odnose na granični nivo buke pod određenim uslovima upotrebe kao i bez podataka o zvučnoj snazi koju emituju pod tim uslovima upotrebe, u skladu sa posebnim propisima, smjernicama i normama Evropske unije (član 13);
- 4) ako izvore buke privremeno koristi ili trajno postavlja u otvorenom prostoru na nivou tla, na zidove i krovove zgrada, nepokretne i pokretne objekte ili ih koristi na vodi ili u vazduhu bez podataka o zvučnoj snazi (član 18 stav 1);
- 5) koristi izvore buke bez dokaza nadležnog organa da buka od izvora neće prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini (član 18 stav 2);
- 6) koristi elektroakustične uređaje za izvođenje, odnosno emitovanje muzike i uređaje za oglašavanje u izletničkim plovnim objektima (član 21);
- 7) ne odredi odlukom ulice, djelove ulica i naselja, trgove i druge lokacije namijenjene za održavanje javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti na otvorenom i zatvorenom prostoru, kao i puteve za dolazak i odlazak učesnika navedenih događaja (član 22).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 31

Novčanom kaznom od stostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se pravno lice i preduzetnik, ako stručne poslove obavlja bez odobrenja nadležnog organa državne uprave (član 23).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od petnaestostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od petnaestostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32

Propis o graničnim vrijednostima nivoa buke iz člana 9 ovog zakona donijeće se u roku od 30 dana, a propis o metodama procjene i mjerenja buke, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se odredbe Uredbe o zaštiti od buke ("Službeni list RCG", br. 24/95, 42/02 i 25/03), kojim su propisane granične vrijednosti nivoa buke.

Propisi iz čl. 23 i 24 ovog zakona donijeće će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 33

Akcioni plan iz člana 11 stav 1 ovog zakona donijeće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propis iz člana 11 stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Jedinice lokalne samouprave dužne su da akcioni plan iz člana 10 ovog zakona donesu u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 34

Pravna lica i preduzetnici koji su na osnovu dosadašnjih propisa obavljali poslove mjerenja buke dužni su da pribave odobrenje za obavljanje djelatnosti, u roku od 12 mjeseci od dana donošenja propisa iz člana 23 ovog zakona.

Član 35

Pravna lica i preduzetnici koji koriste izvore buke za koje nema podataka o zvučnoj snazi koju emituju dužni su da ih usklade sa ovim zakonom u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 36

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Uredba o zaštiti od buke ("Službeni list RCG", br. 24/95, 42/02 i 25/03), osim u dijelu odredbi koje se odnose na granične vrijednosti nivoa buke.

Član 37

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".